

ROLA UBEZPIECZEŃ W GOSPODARCE NARODOWEJ

Redakcja naukowa:
JÓZEF ZYCH, TADEUSZ SZUMLICZ

Redaktor wydania:
MARCIN KAWIŃSKI

Wydane na zlecenie Polskiej Izby Ubezpieczeń

ISSN 0137-7264

Rola ubezpieczeń w gospodarce narodowej

Prezentowany materiał jest zapisem Konferencji
zorganizowanej przez

Komisję Nadzwyczajną do spraw zmian w kodyfikacjach Sejmu RP
i

Polską Izbę Ubezpieczeń

pod patronatem

Bronisława Komorowskiego – Marszałka Sejmu RP

Warszawa, Sala Kolumnowa Sejmu RP – 24 listopada 2008 rok

Redakcja naukowa: Józef Zych, Tadeusz Szumlicz

Redaktor wydania: Marcin Kawiński

SPIS TREŚCI

Sylwetki prelegentów	3
Działalność ubezpieczeniowa widziana z punktu widzenia Sejmu RP – Józef Zych – zastępca przewodniczącego Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach Sejmu RP	7
Współpraca Polskiej Izby Ubezpieczeń z Sejmem RP w procesie legislacji – J. Grzegorz Prądyński – wiceprezes PIU	13
Społeczna rola ubezpieczeń: podstawy polityki ubezpieczeniowej – prof. dr hab. Tadeusz Szumlicz	17
Ekonomiczna rola ubezpieczeń: doświadczenia Polski na tle wybranych krajów europejskich – Ryszard Bociong, przewodniczący Komisji Rewizyjnej PIU, Franciszek Hutten-Czapski, partner i dyrektor zarządzający Boston Consulting Group	32
Wykorzystanie potencjału polskiego rynku ubezpieczeń. Propozycje PIU – Andrzej Maciążek – członek Zarządu PIU	52
Podsumowanie Konferencji – Józef Zych	60

Sylwetki prelegentów

JÓZEF ZYCH

Urodził się 23 marca 1938 roku w Giedlarowej. Poseł na Sejm RP nieprzerwanie od 1989 roku. Od 2007 r. pełni funkcję przewodniczącego Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej, od 2008 r. zastępca przewodniczącego Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. Był marszałkiem i wicemarszałkiem Sejmu. W Sejmie V kadencji wykonywał obowiązki marszałka seniora. Jako przewodniczący Zgromadzenia Narodowego w znaczący sposób przyczynił się do uchwalenia Konstytucji RP z 2.IV.1997 roku. Aktywnie działa na rzecz rozwoju ubezpieczeń w Polsce. Brał udział w wielu debatach parlamentarnych dotyczących ubezpieczeń, m.in. nad rządowym projektem ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Józef Zych jest absolwentem Wydziału Prawa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pracę magisterską pt. „Tworzenie i podział funduszków ubezpieczeniowych” napisał pod kierunkiem prof. dr. hab. Andrzeja Wąsiewicza. Pracę doktorską obronił w 1976 r. na tym samym Uniwersytecie i uzyskał tytuł doktora nauk prawnych. Specjalizuje się w tematyce ubezpieczeniowej. Jest autorem licznych publikacji naukowych i popularyzatorskich z dziedziny prawa ubezpieczeniowego, cywilnego i prawa pracy. Odznaczony wieloma odznaczeniami, w tym także francuskim Orderem Wielkiego Oficera Legii Honorowej.

Przez 16 lat pracował w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń. Przez dwie kadencje był prezesem Krajowej Rady Radców Prawnych. Od 1994 r. przewodniczył Radzie Programowej TVP S.A.

JAN GRZEGORZ PRĄDZYŃSKI

Jan Grzegorz Prądyński jest wiceprezesem Polskiej Izby Ubezpieczeń (od czerwca 2008 r.), instytucji samorządu gospodarczego, która zrzesza wszystkie zakłady ubezpieczeń działające na polskim rynku.

Jan Grzegorz Prądyński od 1981 roku mieszkał za granicą (Anglia, Francja), gdzie pracował w sektorze transportu i turystyki. Po powrocie do kraju w 1998 roku objął stanowisko prezesa zarządu Polskiego Biura Podróży Orbis Sp. z o.o., którym kierował do 2007 roku. Zasiadał w radach nadzorczych spółek Canal Plus Cyfrowy Sp. z o.o. oraz PBP SA. Jest członkiem rady nadzorczej spółki Robyng S.A. Pełni również

funkcje w organizacjach branżowych i stowarzyszeniowych: członka komisji rewizyjnej Polskiej Izby Turystyki, członka rady naczelnej Francuskiej Izby Przemysłowo-Handlowej w Polsce oraz wiceprezesa w Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Turystyki.

Do głównych osiągnięć zawodowych Jana Grzegorza Prądyńskiego należy zaliczyć rozwinięcie działalności touroperatorskiej spółki Orbis Travel poprzez wprowadzenie na rynek nowego brandu Travel Time, stworzenie we Francji od podstaw sieci niezależnych biur podróży Tourcom (3-ciej na rynku co do wielkości) oraz zorganizowanie międzynarodowej sieci wynajmu samochodów BLS System.

Jan Grzegorz Prądyński studiował w Szkole Głównej Planowania i Statystyki (obecnie SGH) oraz ukończył kursy zarządzania we Francji.

TADEUSZ SZUMLICZ

Tadeusz Szumlicz jest profesorem nauk ekonomicznych, kierownikiem Katedry Ubezpieczenia Społecznego, Studiów Doktoranckich Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych oraz Podyplomowych Studiów Ubezpieczeń w Szkole Głównej Handlowej. Autor ponad 250 publikacji dotyczących polityki społecznej i ubezpieczeń. Popularyzuje wiedzę ubezpieczeniową. Szczególną wagę przywiązuje do kształtowania świadomości i przezorności ubezpieczeniowej Polaków. Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej. Członek Rady Monitoringu Społecznego. Współpracuje z wieloma instytucjami rynku ubezpieczeniowego.

RYSZARD BOCIONG

Ryszard Bociong jest przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Polskiej Izby Ubezpieczeń (od maja 2008 r.) oraz dyrektorem generalnym AXA Ubezpieczenia, firmy sprzedającej ubezpieczenia komunikacyjne przez telefon/Internet i będącej częścią Grupy AXA – jednej z największych grup ubezpieczeniowych na świecie.

Ryszard Bociong ma ponadtrzydziestoletnie doświadczenie w pracy w sektorze ubezpieczeniowym na wysokich stanowiskach zarządczych tak w Polsce, ale także we Francji oraz Belgii. Był m.in. członkiem Zarządu PZU SA odpowiedzialnym za pionierstwa klienta korporacyjnego, reasekuracji oraz likwidacji szkód; założycielem i prezesem Commercial Union Towarzystwa Ubezpieczeń Ogólnych a także przez osiem lat prezesem Sedgwick Polska (jednej z pierwszych wielkich międzynarodowych grup brokerskich, które otworzyły przedstawicielstwo w Polsce); sprawował także funkcję prezesa, należącej do Sedgwick, firmy Thilly Reinsurance Brokers w Brukseli. Wcześniej przez pięć lat był dyrektorem w jednej z największych firm brokerów reasekuracyjnych we Francji.

Do głównych osiągnięć zawodowych Ryszarda Bocionga należy zaliczyć mocne wprowadzenie na rynek AXA Ubezpieczenia (drugiej firmy w Polsce sprzedającej ubezpieczenia komunikacyjne drogą telefoniczną/internetową); całkowitą restrukturyzację pionierstwa klienta korporacyjnego w PZU; rozpoczęcie wdrożenia kompleksowego nowego procesu likwidacji szkód w PZU SA a także zbudowanie od podstaw firmy Commercial Union Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych.

Ryszard Bociong jest absolwentem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego a także ukończył studia podyplomowe w zakresie zarządzania w INSEAD we Francji.

FRANCISZEK HUTTEN-CZAPSKI

Franciszek Hutten-Czapski jest partnerem i dyrektorem zarządzającym w warszawskim biurze The Boston Consulting Group. W ciągu 11 lat pracy w BCG pracował w biurach w Warszawie, Chicago i Nowym Jorku. Specjalizuje się w doradztwie dla firm sektora finansowego w tym głównie firm ubezpieczeniowych i banków. W BCG jest szefem Grupy Kompetencyjnej Ubezpieczeń w Europie Środkowej i Wschodniej, i zajmuje się głównie zagadnieniami sprzedaży i marketingu.

Franciszek Hutten-Czapski kierował projektami dla firm ubezpieczeniowych w Polsce i Europie, których tematyka obejmowała m.in. strategię korporacyjną, analizę rozwoju rynków i główne trendy wpływające na rynek ubezpieczeń, strategię sprzedaży, strategię rozwoju sieci, strategię

JÓZEF ZYCH

Działalność ubezpieczeniowa z punktu widzenia Sejmu RP

Sejm Rzeczypospolitej w ostatnim okresie podjął działalność legislacyjną w przypadku kilku projektów ustaw dotyczących ubezpieczeń. Przede wszystkim chodzi o dostosowanie naszych przepisów wewnętrznych do przepisów Unii Europejskiej.

Zmiany w KPC

Pierwsza z tych istotnych zmian dotyczy kodeksu postępowania cywilnego. Jesteśmy już po pierwszym czytaniu projektu zmian kodeksu postępowania cywilnego i pracujemy nad ostateczną wersją art. 1103 k.p.c. Przypomnę, że zgodnie z propozycją rządową – artykuł ten ma uregulować prawne właściwości polskich sądów w odniesieniu do ubezpieczeń. I tak, według paragrafu 1-go, sprawy te ze stosunku ubezpieczenia, przeciwko ubezpieczycielowi, należą do jurysdykcji krajowej, także wtedy, gdy powód ma miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej, lub istnieje jurysdykcja krajowa w sprawie przeciwko ubezpieczycielowi głównemu, a pozwany ubezpieczyciel jest współubezpieczycielem, lub zdarzenie wywołujące szkodę nastąpiło w Rzeczypospolitej Polskiej, a sprawa dotyczy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, ubezpieczenia nieruchomości albo ubezpieczenia nieruchomości i ruchomości, gdy powstała na niej szkoda wynikła z jednego zdarzenia. Z tą propozycją nie sposób się zgodzić. Niegdyś mieliśmy do czynienia z podobnie skonstruowanym ubezpieczeniem KO-93 ale tam chodziło o zakres odpowiedzialności a nie o właściwość sądu.

Gdyby ten przepis został przyjęty to wynikałoby z niego, że tylko wtedy jurysdykcja krajowa byłaby właściwa, gdyby problem ubezpieczenia OC, budynków, mienia miał jedną podstawę faktyczną i prawną. Można sobie wyobrazić sytuację, że pożar niszczy mienie ruchome, nieruchome, a dodatkowo wyrządza szkodę osobie trzeciej i wtedy wchodzi w grę ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej. Nad tego typu rozwiązaniami my pracujemy.

Wszystko, co zdarzy się w ubezpieczeniach w najbliższej przyszłości wymusi także zmianę kodeksu cywilnego w części dotyczącej ubezpieczeń. Bardzo często zastanawialiśmy się nad jedną rzeczą – czy w ogóle w tej chwili istnieje jeszcze potrzeba, aby w kodeksie cywilnym był rozdział o ubezpieczeniach, czy też nie powinien być oddzielny kodeks ubezpieczeń.

Międzynarodowe prawo prywatne

Drugim problemem, przed którym w tej chwili stoi Sejm to międzynarodowe prawo prywatne. Otóż dokonujemy zmian i w tej części także sięgamy do przepisów Unii Europejskiej. Proponowany artykuł 31 prawa prywatnego międzynarodowego, stanowi, że jeżeli prawo polskie przewiduje obowiązek ubezpieczenia, umowa takiego ubezpieczenia podlega prawu polskiemu. I ustęp drugi, który jest tutaj odstępstwem, że jeżeli prawo państwa członkowskiego, europejskiego obszaru gospodarczego, które przewiduje obowiązek ubezpieczenia nakazuje dla umowy takiego ubezpieczenia stosować własne prawo – stosuje się to prawo. Czyli przekładając to na język praktyczny, oznacza to, że jeżeli np. będzie sytuacja, że w Niemczech obowiązkowe ubezpieczenie np. komunikacyjne jest zawierane według ich prawa, to gdyby teraz zdarzenie nastąpiło na terenie Polski i w grę wchodził obowiązek dochodzenia roszczenia przez obywatela Niemiec, to według tych przyszłościowych przepisów, będzie wtedy obowiązek stosowania prawa niemieckiego. To spowoduje również niezwykle komplikacje praktyczne. Kłopoty będą miały z tym też sądy.

Działalność reasekuracyjna

Trzecią sprawą, nad którą pracujemy jest zmiana ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja ustawy dotyczy dwóch dyrektyw, a mianowicie dyrektywy parlamentu europejskiego i rady z 16 listopada 2005 roku w sprawie reasekuracji oraz dyrektywy rady z dnia 13 grudnia 2002 roku, to najważniejszą, z punktu widzenia nowelizacji ustawy, jest dyrektywa dotycząca reasekuracji. Dyrektywa ta bowiem obejmuje swoim reżimem wspólnotowym działalność reasekuracyjną wykonywaną na terenie wspólnoty przez specjalizujące się w tej działalności podmioty. Chciałbym podkreślić, że zarówno rząd jak i Sejm są zdania, że reasekuracja jako ważna dziedzina działalności gospodarczej ma fundamentalne znaczenie dla rozwoju ubezpieczeń, a także zakładów ubezpieczeń. Znaczenie reasekuracji polega na tym, że zakłady ubezpieczeń zawierając umowy reasekuracyjne, mogą ubezpieczać więcej ryzyk i większe ryzyka, dostosowując tym samym udziały własne do swoich możliwości finansowych. Wreszcie należy także podkreślić, na co zwracali uwagę posłowie, że zawieranie umów reasekuracji umożliwia zakładom ubezpieczeń spełnianie wymogów ustawowych dotyczących pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi zakładu. Należy tu podkreślić, że jedną z najtrudniejszych kwestii przy implementacji dyrektywy, jest rozróżnienie działalności ubezpieczeniowej i działalności reasekuracyjnej w świetle artykułu 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej. Wiadomo, że szereg zakładów ubezpieczeń obok działalności ubezpieczeniowej prowadzi także działalność reasekuracyjną. Zaszła wobec tego konieczność dokonania niezbędnych zmian w ustawie o działalności ubezpieczeniowej.

W obecnej, kryzysowej sytuacji, która dotyka także funduszy emerytalnych, warto podnieść, że dyrektywa przewiduje możliwość – mówię o dyrektywie Rzym 1 – uznania

za działalność reasekuracyjną świadczenia przez zakład reasekuracji usług pokrycia ryzyk instytucji pracowniczych programów emerytalnych, objętych zakresem dyrektywy z 2003 roku w sprawie pracowniczych programów emerytalnych. W Polsce, naszym zdaniem, dotyczyć to może reasekuracji ubezpieczeń na życie, w formie grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

„Podatek Religii”

Problematyka ubezpieczeń bardzo często występuje przy pracach nad różnymi projektami ustaw np. w tej chwili w Sejmie pracujemy nad nowym projektem ustawy zdrowotnej, która przewiduje uchylenie przepisów ustawy przyjętej w piątej kadencji, a dotyczącej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych (dodatkowej składki nazywanej „podatkiem Religii”). Wspólnie z posłem Jerzym Kozdroniem byliśmy zdecydowanymi przeciwnikami przyjmowania tego rozwiązania i dobrze, że ta ustawa, mogę to powiedzieć z całą pewnością, zostanie uchylona.

Ubezpieczenia kłesk żywiołowych

W ostatnim okresie, wobec coraz częstszych kłesk żywiołowych, nasuwa się pytanie: w jaki sposób można zabezpieczyć się, przynajmniej częściowo, przed następstwami tych kłesk? Powstaje mianowicie problem ubezpieczeń, które swoim zakresem obejmowałyby takie ryzyka. Ja pamiętam powódź 1997 roku i ówczesny spór pomiędzy premierem a poszkodowanymi oraz sławetne zdanie, że jak się nie ubezpieczył, to teraz niech sam ponosi konsekwencje. Sprawa w Polsce, a dotyczyło to w większości rolników, nie jest wcale taka prosta. Ja przypomnę, że przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego w Polsce wynosi 7,6 hektara. Takich gospodarstw jest około 1,5 miliona. Mamy oczywiście i gospodarstwa 300-hektarowe, 1000-hektarowe, a nawet takie, które mają 14000 hektarów, ale to jest margines. Dzisiaj wypracowanie takiej formuły, która mogłaby skutecznie chronić wszystkich, przy założeniu, że składka będzie do przyjęcia, również dla tych najmniejszych, to jest zagadnienie niezwykle ważne. Z tym musi zmierzyć się rząd.

Problemy ubezpieczonych

Jeżeli my mówimy o problemach związanych z samymi ubezpieczeniami z punktu widzenia zakładów ubezpieczeń i widzenia legislacji, to teraz musimy spojrzeć na zagadnienie od strony praktycznej. Pragnę poinformować Państwa, że do Sejmu, w różnych zresztą formach, do poszczególnych posłów, do poszczególnych komisji, wpływa wiele skarg. Część z nich to skargi uzasadnione, część nieuzasadnione, wynikające z różnych powodów, ale dotyczące wprost ubezpieczeń. Najczęściej chodzi o nieterminowe, w rozumieniu poszkodowanych, załatwianie likwidacji szkód, a także niewłaściwe ustalanie wysokości odszkodowań.

W ostatnim czasie, zarówno w prasie, jak i w Sejmie mamy wystąpienia, dotyczące powstawania firm, które zajmują się, czy chcą się zajmować, pośrednictwem pomiędzy poszkodowanym a zakładem ubezpieczeń. Podaje się wiele przykładów, kiedy ciężko poszkodowany w wypadku komunikacyjnym leży w szpitalu, nikt do niego jeszcze nie dotarł, a już firma pośrednicząca do niego dociera i proponuje często drakońskie warunki za pośrednictwo. Gdyby tu chodziło rzeczywiście o pomoc w załatwieniu odszkodowania, z reguły chodzi o nieadekwatne wynagrodzenie za pośrednictwo. Przedstawione nam projekty umów zawieranych z poszkodowanymi, którzy często w tym stanie nie bardzo wiedzą o co chodzi, tylko mają wizję otrzymania odszkodowania, wskazują, że jest to nie do przyjęcia.

W związku z tym chciałbym zwrócić się z takim apelem do Państwa, aby zakłady ubezpieczeń, które realizują takie ubezpieczenia i likwidują takie szkody, w ciężkich przypadkach, albo w przypadkach, w których nie ma członków rodziny, czy dziecko opiekunów, wychodziły szerzej naprzeciw poszkodowanym. Chodzi o to, żeby uprościć drogę do uzyskania świadczenia, czy odszkodowania i żeby pomagać poszkodowanym. Bo powstawanie firm pośredniczących jest zjawiskiem niebezpiecznym, tak jak i działające spółki, które zajmują się wykupywaniem długu szpitali. Pomijam kwestię jak to jest, że szpitale w ogóle zgadzają się na taką sytuację, i może to doprowadzić do różnego rodzaju niekorzystnych działań. Sejm ma się zastanowić nad odpowiednimi regulacjami, ale póki co chciałbym Państwa prosić, żeby w taki szczególny, humanitarny sposób podejść do tych najciężiej poszkodowanych.

W Sejmie mieliśmy do czynienia z takimi warunkami ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, że kiedy się przeczytało wyłączenia, to ubezpieczenie w takiej formie w ogóle traciło sens ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Okazało się, że zakład ubezpieczeń za nic nie odpowiada. Istotą ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest odpowiedzialność na zasadach kodeksowych i oczywiście zrozumiałe jest, że w pewnych sytuacjach są wyłączenia, że w pewnych sytuacjach może być regres, ale nie można sprowadzić sprawy tylko do opłacania składki i do niczego więcej.

Gdy chodzi o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, to pomimo że prawnicy, samorządy radców prawnych, adwokatów, właściwie wprowadziły obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, szeroko również funkcjonuje ono wśród lekarzy, to jednak znajomość tego ubezpieczenia wśród społeczeństwa jest znikoma. Zresztą tu jeden z panów referentów wykazuje, że jeżeli chodzi o lekarzy, to zaledwie 6 proc. pacjentów pytało: czy pan ma ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej? W krajach Unii Europejskiej, poza Polską, jest rzeczą niemożliwą, aby kogokolwiek, któregokolwiek z prawników, adwokatów dopuścić do wykonywania zawodu, jeżeli nie ma ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Widziałem pewne zdziwienie w Polsce, kiedy zagraniczne firmy prawnicze przyjmowały kandydatów do pracy i pytały czy kandydat ma zawarte ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej i do jakiej wysokości. To są wszystkie sprawy niezwykle istotne.

Rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego w zakresie ubezpieczeń

W ostatnim okresie Sąd Najwyższy zajmował się kilkoma takimi problemami. Dotyczyły one głównie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Przypomnę, że chodziło o trzy kluczowe zagadnienia:

Pierwsze, to problem ustalania zadośćuczynienia, kiedy nie mamy możliwości wykazania szkody w sensie materialnym. Ten problem powrócił jeszcze z kodeksu zobowiązań, potem mieliśmy całe ewolucje w Polsce – czy zadośćuczynienie takie w ogóle powinno być przyznawane kiedy wiązano go ściśle ze szkodą materialną. Wreszcie dziś mamy sytuację jasną, stwierdzoną w uchwale Sądu Najwyższego, że zadośćuczynienie może być i jest oderwane od szkody materialnej i w grę mogą wchodzić wszystkie przesłanki pozamaterialne. To jest bardzo ważne zagadnienie dla poszkodowanych, ale również dla zakładów ubezpieczeń, bo w zupełnie nowym świetle stawia sprawę odszkodowania.

Drugim zagadnieniem, występującym głównie w ubezpieczeniach komunikacyjnych, jest to, kogo uważa się za osobę trzecią. Pamiętam dyskusje dotyczące między innymi tego, czy właściciel pojazdu może być traktowany za osobę trzecią, czy przysługuje mu odszkodowanie, czy nie. Sąd Najwyższy rozpatrując sprawę w takim stanie faktycznym, gdzie właściciel znajduje się w samochodzie, a pojazd prowadzi inna osoba, której oddał samochód do prowadzenia, ulega wypadkowi – powstał problem. Czy właściciel tego pojazdu ma prawo, jako osoba trzecia do odszkodowania, czy nie. Sąd Najwyższy rozstrzyga, że ma prawo. Nie miałby prawa tylko wtedy, gdyby kierowcą był współwłaściciel tego pojazdu np. współmałżonka.

I trzeci problem, który często występuje przy likwidacji szkód z autocasco, a także z OC komunikacyjnego, to problem podatków VAT. I tutaj Sąd Najwyższy rozstrzygnął, że jeśli poszkodowany nie ma prawa do zwrotu podatku VAT, ale go zapłacił, wlicza się VAT w koszty odszkodowania.

Obecna współpraca z PIU i jej perspektywy

Nasza komisja – Komisja do spraw zmian w kodyfikacjach, bardzo poważnie podchodzi do sprawy współpracy z Polską Izbą Ubezpieczeń, z wszystkimi zakładami ubezpieczeń i traktujemy dzisiejszą konferencję jako pierwszą zorganizowaną konsultację na tematy ubezpieczeń. Jest bardzo istotne, jak oceniacie z waszej strony rolę ubezpieczeń w gospodarce w obecnej sytuacji, szczególnie w stosunku do samych poszkodowanych. To nam również ułatwi spojrzenie na problemy pod kątem legislacji. Chciałbym podziękować za tę współpracę i chciałbym jednocześnie powiedzieć, że my nie mamy żadnego interesu żeby antagonizować środowisko. To jest dowód, że my chcemy działać pozytywnie. Osobiście przez 13 lat pracowałem w PZU jako radca prawny, a potem zajmowałem się również działalnością trochę szerszą, bo i praca magisterska i doktorska dotyczyły ubezpieczeń, a więc rozumiem i czuję ubezpieczenia. Jest mi szczególnie przykro, kiedy dostrzegam rażące błędy popełniane przez zakłady ubez-

pieczeń. Chcę powiedzieć, że polskiemu rynkowi ubezpieczeń stała się ogromna krzywda i na to wpłynęły postawy określonych polityków, w określonym czasie np. w sprawie Eureko.

Nadal będziemy się zajmować pewnymi problemami z dziedziny ubezpieczeń w sposób szczególny w aspekcie odpowiedzialności ministrów i rządu. Chodzi o to, żeby polski rynek ubezpieczeniowy został właściwie wykorzystany, żeby polskie ubezpieczenia właściwie służyły naszej gospodarce i społeczeństwu. Wszyscy, którzy działają i mieli do czynienia z ubezpieczeniami wiedzą, że to była idea szlachetna, pozytywna i ja jestem o tym oczywiście przekonany. Błędy również polegały na obsadzaniu niektórych stanowisk, ze względów politycznych podczas kiedy powinni tam być przede wszystkim fachowcy, którzy wiedzą o co chodzi, na czym polegają ubezpieczenia i jak je należy rozwijać.

W imieniu pana marszałka Komorowskiego, w imieniu przewodniczącego komisji, serdecznie Państwu dziękuję za przybycie i teraz liczymy na udział w dyskusji.